

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

ІНІІ історії та філософії
Кафедра філософії та соціальних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІОЛОГІЯ

перший (бакалаврський) рівень

галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (французька))

освітньо-професійна програма Середня освіта (Французька та англійська мови)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
ІНІІ історії та філософії
28 вересня 2018 р.
Голова – Подрез Ю.В., к. істор. н., доцент

Суми - 2018

Розробник: Зленко Н.М., к. філос. н., доцент.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри філософії та соціальних наук

Протокол № 2 від 28 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри Снегірьов І. О., к. філос. н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Вибіркова
Індивідуальне навчально-дослідне завдання - твір-есе, анотація наукової статті, тези до наукової конференції, наукова стаття, соціологічне дослідження		Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 90		Семестр
		4-й
		Лекції
		18 год.
		Практичні, семінарські
		18 год.
		Консультації
		2 год.
		Самостійна робота
		52 год.
Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у студентів розуміння особливостей і специфіки предмету соціології, як науки про суспільство, її відмінність від інших наук; обґрунтування важливості існуючих теоретичних концепцій класичного та сучасного періодів розвитку соціального знання, показати їх особливості і взаємозв'язок; розкриття та пояснення особливостей функціонування різних соціальних інститутів, важливість вивчення кожного з них для особистого життя людини; усвідомлення значення різних спеціальних соціологічних теорій та галузевих соціологій для досягнення якісного отримання загально-університетського рівня студентів та їх високої професійної кваліфікації, показати емпіричне значення використання методів соціального дослідження для різних сфер життя суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціологія» є ознайомлення з понятійним та аналітичним апаратом соціологічної науки, допомога студентам в опануванні категоріального апарату соціології, формування практичних навичок аналізу соціальних явищ і процесів, проведення соціологічних досліджень, ґрунтовному вивченні особливостей соціального життя та взаємодії людей між собою, актуалізація повсякденного знання та його аналіз за допомогою наукового соціологічного апарату.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Соціологія є інтегративною, міждисциплінарною наукою, в якій містяться основи знань цілого ряду природничих, соціальних та гуманітарних дисциплін. Вона тісно пов'язана з такими природничими науками, як математика, демографія, статистика, інформатика, які допомагають їй в дослідженні всіх сфер життя суспільства. Плідний зв'язок соціології із соціальними науками: історією, соціальною філософією, економікою, соціальною психологією, політологією, культурологією та ін. Соціологія тісним чином пов'язана і з іншими суспільними науками, які вивчають окремі сфери суспільного життя.

Вивченню нормативної навчальної дисципліни “Соціологія” передують цикл таких гуманітарних навчальних дисциплін як “Історія України”, “Українська та зарубіжна культура”, “Філософія”, “Політологія” та ін.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання: - знати загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів; - знати предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки; - знати особливості становлення соціології як самостійної науки; - знати структуру та зміст спеціальних соціологічних теорій; - знати послідовність розробки програми соціологічного дослідження; - знати основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного досліджень; - знати шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці; - знати соціальні регулятори діяльності та проблеми девіантної поведінки; - знати нові тенденції взаємодії людини і суспільства; - знати місце соціології молоді у системі соціологічного знання та у державній молодіжній політиці.	ПРЗ-1. ПРЗ-2. ПРЗ-3. ПРЗ-7.	Знання закономірностей розвитку особистості, вікових особливостей учнів, їхньої психології та специфіки сімейних стосунків. Знання та усвідомлення принципів, форм, сучасних методів, методичних прийомів навчання предмета в закладах загальної середньої освіти. Знання та усвідомлення особливостей навчання різних груп учнів, застосування диференціації навчання, організація освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів. Обізнаність із елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
Уміння: - вміти вміло використовувати понятійно-категоріальний апарат соціології у визначенні сутності соціальної дії та соціальних відносин, соціальних процесів та виокремлення їх основних різновидів; - вміти виявляти постійні джерела напруженості та типи конфліктів між особистостями, групами, регіонами; - вміти демонструвати вплив історичних умов на різні соціальні процеси;	ПРУ-1. ПРУ-2. ПРУ-3.	Уміння оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності. Уміння застосовування сучасних освітніх технологій та методик формування предметних компетентностей учнів і здійснення самоаналізу ефективності уроків. Володіння формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі,

- вміти збирати, інтерпретувати та використовувати соціологічні данні; - вміти пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно – функціонального аналізу; - вміти володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарах, в дискусіях, диспутах тощо; - вміти брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань, застосовувати методи соціологічних досліджень у своїй майбутній роботі; - вміти використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин соціальних конфліктів в сім'ї, колективі, на виробництві; - сприяти розв'язанню міжособистісних та трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора; - використовувати розуміння теоретичних понять, законів, концепцій, вчень і теорій соціології як фундаменту для характеристики і аналізу соціальних явищ і процесів, систем на різних просторових рівнях: глобальному, національному, регіональному, локальному.	ПРУ-4.	уміння відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини. Уміння проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.
Комунікація: - здатність працювати в команді та автономно; - чітко, послідовно і несуперечливо формулювати свої думки, дохідливо і переконливо робити висновки, - користуватися всіма доступними джерелами знань; самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи; - використовувати в роботі засоби масової комунікації, в тому числі комп'ютерні джерела інформації	ПРК-1. ПРК-3.	Володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю, та їх удосконалення. Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, та уникати культурних конфліктів, створення умов для міжкультурної комунікації.
Автономія і відповідальність: - здатність до креативного мислення та	ПРА-1.	Усвідомлення соціальної значущості майбутньої

формування творчого середовища; - здатність ефективно та відповідально засвоювати і використовувати у своїй соціальній і професійній діяльності логічно вірні зв'язки між знаннями та їх практичним застосуванням; - здатність незалежно організовувати свою діяльність; - здатність додержуватися часових меж та виконання завдань у поставлений термін; - здатність використовувати основи етикету з метою створення умов ефективної роботи	ПРА-3.	професії, сформованість мотивації до здійснення професійної діяльності. Уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.
---	----------------------	---

Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90–100	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок. Оцінка « відмінно » виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Студент повинен розуміти суть філософської парадигми кожної історичної епохи, місце в ній конкретних представників філософської думки, коло їх ідей і суть їх внеску в розвиток філософії. Він повинен володіти категоріальним апаратом, навичками логічного доведення, мати власну позицію по суті поставлених питань.
82–89	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками. Оцінка « добре » передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.
74–81	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок. Оцінка « добре » передбачає, що, в цілому володіючи матеріалом, студент допускає незначні неточності та окремі помилки, виклад недостатньо систематизований, розуміння суті понять та категорій не завжди чітке.
64–73	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків. Оцінка « задовільно » виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
60–63	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям. Оцінка « задовільно » виставляється студенту, який має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу, має прогалини у знаннях, потребує навідних питань і не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим оцінка “задовільно” передбачає засвоєння вузлових питань, розуміння суті основних проблем курсу.
35–59	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки. Оцінка « незадовільно » виставляється студенту, який не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем та понять курсу філософії, не орієнтується в змістові основних епох розвитку філософської думки.
0–34	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль									Підсумко ва контрол ьна робота	Контроль самостійної роботи - ІНДЗ	Сум а
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2			РОЗДІЛ 3.					
Т 1.1.	Т 1.2	Т.1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т.2.3	Т 3.1	Т 3.2.	Т.3.3.			
10	5	5	10	10	5	10	5	5	15	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, метод проектної роботи.

Лекції із застосуванням інформативно-рецептивних методів, евристичних бесід, елементів навчальної дискусії, елементів проблемного викладу матеріалу. Практичні передбачено проводити у формі комбінованого опитування, опитування із застосуванням методу самооцінки, тестування, використання наочних методів демонстрації та ілюстрації, застосування індуктивного та дедуктивного методів, репродуктивного методу, пізнавально-дидактичних ігор.

Діагностика (моніторинг і перевірка) результатів навчання здійснюється шляхом виконання студентами:

- 1) тестових завдань;
- 2) написанням есе;
- 3) презентацій і виступів на наукових заходах;
- 5) проведення соціологічного дослідження;
- 5) підсумкової роботи у тестовій формі.

Словесні

Розповідь-пояснення використовується під час навчання студентів на протязі лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та студентом, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати студента на активізацію отриманих знань. Саме з допомогою їх викладач активізує діяльність студентів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, введення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, самостійні письмові роботи, контрольні роботи.

Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь студентів відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом семінарських занять, виконання процесуальних документів на практичних заняттях, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань та практичних навичок студентів і вміння застосовувати їх на практиці.

Проміжний контроль передбачає перевірку рівня засвоєння студентами теоретичного і практичного матеріалу модулів і здійснюється в межах семестру наприкінці планового вивчення спецкурсу.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни.

Для поточного контролю, який здійснюється під час семінарських занять: усне опитування теоретичного матеріалу по темі заняття; розв'язок аудиторних практичних вправ і завдань; короткострокові тематичні письмові самостійні роботи.

Для контролю самостійної роботи, який здійснюється під час семінарських занять: заслуховування відповідей на запитання, запропонованих для самоконтролю, перевірка розв'язків домашніх практичних вправ і завдань; термінологічні диктанти по матеріалу, запропонованому для самостійного опрацювання.

Для підсумкового контролю: підсумкова контрольна робота у формі тестового опитування. Підсумкові контрольні завдання сформульовано у формі тестових запитань на вибір однієї правильної відповіді серед 3 запропонованих варіантів відповідей.

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна теорія та історія соціології

Тема 1.1. Соціологія як наука. Предмет і функції соціології.

Тема 1.2. Становлення і основні етапи розвитку соціології. Сучасні соціологічні теорії.

Тема 1.3. Методика та техніка конкретних соціологічних досліджень (КСД)

Розділ 2. Соціальна структура суспільства та її динаміка. Суб'єкти суспільного життя.

Тема 2.1. Соціологічний аналіз суспільства як системи

Тема 2.2. Соціальна структура суспільства та її динаміка

Тема 2.3. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.

Розділ 3. Сфери життєдіяльності соціальних суб'єктів

Тема 3.1. Соціологія освіти та науки.

Тема 3.2. Соціологія вільного часу та дозвілля

Тема 3.3. Соціологія сім'ї та шлюбу.

Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усьог о	у тому числі			
		лек	пр	конс	сам.р
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Загальна теорія та історія соціології					
Тема 1.1. Соціологія як наука. Предмет і функції соціології.	8	2	2		4
Тема 1.2. Становлення і основні етапи розвитку соціології. Сучасні соціологічні теорії.	8	2	4		2
Тема 1.3. Методика та техніка конкретних соціологічних досліджень (КСД)	6	2	2		2
Розділ 2. Соціальна структура суспільства та її динаміка. Суб'єкти суспільного життя.					
Тема 2.1. Соціологічний аналіз суспільства як системи	8	4	2		2
Тема 2.2. Соціальна структура суспільства та її динаміка	10	2	2	2	4
Тема 2.3. Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.	6	2	2		2
Розділ 3. Сфери життєдіяльності соціальних суб'єктів					
Тема 3.1. Соціологія освіти та науки.	4	-	-		4
Тема 3.2. Соціологія вільного часу та дозвілля	4	-			4
Тема 3.3. Етносоціологія і соціологія нації	8	2	2	-	4
Тема 3.4. Соціологія сім'ї та шлюбу.	8	2	2		4
Тема 3.5. Соціологія праці	4	-	-		4

Тема 3.6. Соціологія конфлікту	4	-	-		4
Тема 3.7. Соціологія молоді	4	-	-		4
Тема 3.8. Соціологія громадської думки	4	-	-		4
Тема 3.9. Соціологія глобальних проблем сучасності	6	-	-		4
Усього годин	90	18	18	2	52

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Соціологія як наука. Предмет і функції соціології.	2
2.	Становлення і основні етапи розвитку соціології. Сучасні соціологічні теорії.	2
3.	Методика та техніка конкретних соціологічних досліджень (КСД)	2
4.	Соціологічний аналіз суспільства як системи	4
5.	Соціальна структура суспільства та її динаміка	2
6.	Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин	2
7.	Соціологія сім'ї та шлюбу.	2
8.	Етносоціологія і соціологія нації	2

Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціологія як наука. Предмет і функції соціології.	2
2	Становлення і основні етапи розвитку соціології. Сучасні соціологічні теорії.	4
3	Методика та техніка соціологічного дослідження	2
4	Соціологічний аналіз суспільства як системи	2
5	Соціальна структура суспільства та її динаміка	2
6	Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.	2
8	Етносоціологія і соціологія нації	2
9	Соціологія сім'ї та шлюбу	2

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Соціологія як наука. Предмет і функції соціології.	4
2	Становлення і основні етапи розвитку соціології. Сучасні соціологічні теорії.	2
3	Методика та техніка соціологічного дослідження	2
4	Соціологічний аналіз суспільства як системи	2
5	Соціальна структура суспільства та її динаміка	4
6	Особистість як суб'єкт і об'єкт суспільних відносин.	2
7	Соціологія освіти та науки	4
8	Соціологія вільного часу та дозвілля	4
9	Етносоціологія і соціологія нації	4
10	Соціологія сім'ї та шлюбу.	4
11	Соціологія праці	4
12	Соціологія конфлікту	4
13	Соціологія молоді	4
14	Соціологія громадської думки	4
15	Соціологія глобальних проблем сучасності	4

7. Рекомендовані джерела інформації

1. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки / Р. Арон. – К. : Юніверс, 2004. – 688 с.
2. Афонін Е.А., Бандурка О.М., Мартинов А.Ю. Велика розтока (глобальні проблеми сучасності: соціально-історичний аналіз) / Укр. тов-во сприяння соц. інноваціям, Від. Інф.-бібл. Забезпечення Апарату Верховної Ради України / Е.А. Афонін, О.М. Бандурка, А.Ю. Мартинов. — К. : Видавець ПАРАПАН, 2003. — 352 с.
3. Бабенко Ю. А. Вільний час і дозвілля української молоді в умовах нової соціокультурної реальності [Електронний ресурс] / Ю.А. Бабенко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2013. – № 2. – С. 74-79. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkkm_2013_2_21
4. Барвінський А.О. Соціологія. Курс лекцій для студентів вищих навчальних закладів / А.О. Барвінський. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 328 с.
5. Бебик В.М., Шерін С.О., Дегтярьова Л.О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: Навч. посібник / В.М. Бебик, С.О. Шерін, Л.О. Дегтярьова. – К. : Університет «Україна», 2006. – 208 с.
6. Бодріяр Ж. Символічний обмін і смерть / Ж. Бодріяр. – Львів: Кальварія, 2004. – 376 с.
7. Бочковський О. Вступ до націології / О. Бочковський. – К. : Генеза, 1998. – 144 с.
8. Бурлачук В. Біля витоків соціологічної думки в Україні / В. Бурлачук, М. Молчанов, В. Степаненко ; за ред. В. Танчера. – К. : Ін-т соціології НАНУ, 1996. – 114 с.
9. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму / М. Вебер.. – К. : Основи, 1994. – 261 с.
10. Вебер М. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / М. Вебер. – К.: Основи, 1998. – 534 с.
11. Вербець В.В. Соціологія: навчальний посібник / В.В. Вербець, О.А. Субот, Т.А. Христюк. – К.: КОНДОР, 2009. – С. 211-219.
12. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: Дослідження, категорії, громадянське суспільство / Ю. Габермас. – Львів: Літопис, 2000. – 318 с.
13. Гансова Е.А. Соціологічні школи та напрямки в Україні наприкінці ХІХ – початку ХХ століть (Соціологія в Україні чи українська соціологія?) : [навч. посіб.] / Е.А. Гансова. – Одеса : Астропринт, 2000. – 64 с.
14. Гелнер Е. Нації та націоналізм; Націоналізм / Е. Гелнер. – К.: Таксон, 2003. – 300 с.
15. Гобсбаум Е. Вік екстремізму: Коротка історія ХХ віку / Е. Гобсбаум. – К. : Альтернативи, 2001. – 544 с.
16. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посіб. / Г.В. Дворецька. – К. : КНЕУ, 1999. – 340 с.
17. Додонов Р.О., Додонova В.І. Соціологія: Навчальний посібник для курсантів і студентів вищих закладів МВС України / Р.О. Додонов, В.І. Додонova. – Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС при ДонНУ, 2005. – 224 с.
18. Дюркгайм Е. Самогубство: Соціологічне дослідження / Е. Дюркгейм.. – К. : Основи, 1998. – 519 с.

19. Жеребкін С. Сексуальність в Україні: гендерні «політики ідентифікації» в епоху казачества / С. Жеребкін // Гендерні дослідження. – № 1. – Харків: ХЦГІ, 1998. – С. 228-254.
20. Жоль К.К. Соціологія: Навч. посібник / К.К. Жоль. – К. : Либідь, 2005. – 440 с.
21. Зарубіжна соціологія (XX – початок XXI ст.) : [хрестоматія / відп. ред. В.Г. Городяненко]. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2009. – 656 с.
22. Захарченко М.В. Історія соціології : Від античності до початку XX ст. / М.В. Захарченко, О.І. Погорілий. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
23. Кітов М.Г. Соціологія девіантної поведінки: Конспект лекції з дисципліни «Соціологія» для студентів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / М.Г. Кітов, О.Ф. Піронкова. – К. : НУХТ, 2005. – 14 с.
24. Коваліско Н.В. Сучасне українське суспільство: стратифікаційний вимір великого міста: монографія / Н.В. Коваліско, Р.О. Савчинський. – Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 236 с.
25. Кондратик Л.Й. Історія соціології України в іменах / Л.Й. Кондратик. – Луцьк, 1996. – 105 с.
26. Куценко О. Повернення класів? Перспективи класового аналізу пострадянської реальності / О. Куценко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2000. – № 1. – С. 5-13.
27. Лавриненко Н. Жінчина: самореалізація в семье и обществе / Н. Лавриненко. – К. : Випол, 1999. – С. 11-33.
28. Леві Строс К. Структурна антропологія / К. Леві Строс. – К. : Основи, 1997. – 387 с.
29. Леш С. Соціологія постмодернізму / С. Леш. – Львів: Кальварія, 2003. – 344 с.
30. Литвинчук О. Маргіналізація українського суспільства [Електронний ресурс] / О. Литвинчук // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філософія. - 2015. - Вип. 17. - С. 51-55. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2015_17_12
31. Лукашевич М.П. Соціологія праці: Підручник / М.П. Лукашевич. – К. : Либідь, 2004. – 440 с.
32. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія економіки / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – К. : Каравела, 2005. – 288 с.
33. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Базовий курс: Підручник // М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – К. : Каравела, 2006. – 312 с.
34. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. Соціологія. Основи загальної, спеціальної і галузевих теорій: Підручник. – К. : Каравела, 2008. – 544 с.
35. Любарська О.М. Основи соціалізації особистості: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Миколаївський держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського / О.М. Любарська. – Миколаїв: Іліон, 2008. – 212 с.
36. Людський розвиток в Україні: 2003 р.: Щорічна науково-аналітична доповідь за редакцією Лібанової Е.М. – К. : Інститут демографії та соц. досліджень НАН України, Держкомстат України, 2004. – 290 с.
37. Магун В. Революція домагань і зміни життєвих стратегій молоді у 1985-1995 рр. / В. Магун // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 1998. – № 1-2. – С. 105-119.
38. Мартен Д., Мецжер Ж.-Л., П'єр Ф. Метаморфози світу: Соціологія глобалізації / Д. Мартен, Ж.-Л. Мецжер, Ф.П'єр. – К. : Видавничий дім "КМ Academia", 2005. – 302 с.

39. Мертон Р. Соціальна теорія і соціальна структура: Фрагменти /ред.В.Танчер – К. : Абрис, 1996. – 109 с.
40. Мід Дж.Г. Дух, самість і суспільство з точки зору соціального біхевіориста / Дж.Г.Мід. – К. : Укр. Центр дух.культури, 2000. – 416 с.
41. Мінц М. О. Соціологія девіантної поведінки: наркотики [Електронний ресурс] / М. О. Мінц // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Політологія. - 2009. - Т. 122, Вип. 109. - С. 121-125. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2009_122_109_25
42. Мінц М. О. Соціологія освіти: інноваційні процеси [Електронний ресурс] / М. О. Мінц, А. І. Олійник // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Соціологія. - 2013. - Т. 211, Вип. 199. - С. 72-75. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdusoc_2013_211_199_15
43. Міщенко М. Застосування вуличних опитувань у дослідженнях електоральних орієнтацій / М. Міщенко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2006. – № 1. – С. 88-109.
44. Нельга О. Етнічна соціологія як наука [Електронний ресурс] / О. Нельга // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2010. - № 2. - С. 154-169. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stmm_2010_2_12
45. Нестуля О.О. Соціологія: практикум. Модульний варіант: навч. посіб. (для студ. виш. навч. закл.) / О.О. Нестуля, С.І. Нестуля, С.Ж. Вережомська – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 272 с.
46. Павліченко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія: Навчальний посібник / П.П. Павліченко, Д.А. Литвиненко. – К. : Лібра, 2000. – 256 с.
47. Патнам Р. Творення демократії: Традиції громадянської активності в сучасній Італії / Р. Патнам. – К. : Основи, 2001. – 302 с.
48. Петрук Н.К. Організація як суспільний феном: засади соціально-філософсько-го аналізу / Н.К. Петрук // Мультиверсум. Філософський альманах. – 2004. – № 43. – С. 13-25.
49. Піча В.М. З історії української соціологічної думки: [матеріали до лекції з курсу «Соціологія»] / В.М. Піча, Н.Й. Черниш, Л.Й. Кондратик. – Львів, 1995. – 64 с.
50. Піча В.М. Соціологія: загальний курс: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти України / В.М. Піча. – К. : Каравела, 2000. – 248 с.
51. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття : [навч. посіб.] / О.І. Погорілий. – К. : Либідь, 1996. – 224 с.
52. Попова І.М. Соціологія: пропедевтичний курс: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / І.М. Попова – К. : ТанDEM, 1996. – 271 с.
53. Примуш М.В. Загальна соціологія: Навчальний посібник /М.В. Примуш. – К. : ВД "Професіонал", 2004. – 592 с.
54. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: Навч. посібник / Є.В. Сірий. – К. : Атіка, 2004. – 480 с.
55. Словник основних термінів з курсу "Соціологія" для студентів усіх спеціальностей [Текст] / К. А. Агаларова, В. В. Бурега, Г.-М. Саппа ; під заг. ред. проф. Буреги В. В. ; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". - Харків : НТУ "ХПІ", 2015. - 43 с.
56. Соціальна держава: український вибір: Монографія / За ред. В.А. Гошовської, Л.І. Ільчука – К. : ЦПСД, 2007. – 337 с.
57. Соціологічна думка України : [навч. посіб.] / М.В. Захарченко, В.Ф. Бурлачук, М.О. Молчанов, В.П. Степаненко. – К. : Заповіт, 1996. – 424 с.
58. Соціологія культури: Навчальний посібник – К. : Каравела, 2002. – 334 с.
59. Соціологія на Україні : [зб. статей / відп. ред. Л.В. Сохань]. – К. : Наукова думка, 1968. – 200 с.
60. Соціологія права: Навчальний посібник – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 288 с.

61. Соціологія XIX – початку XX століття : [хрестоматія / за ред. В.Г. Городяненка]. – Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2007. – 628 с.
62. Соціологія: короткий енциклопедичний словник. – К. : Укр. Центр. духовної культури, 1998. – 736 с.
63. Соціологія: Підручник / За ред. В.Г. Городяненка. – К. : ВЦ «Академія», 2008. – 544 с.
64. Соціологія: Підручник / За редакцією В.П. Андрущенка, М.І. Горлача. – Харків – Київ, 1998 – 624 с.
65. Соціологія: Підручник / Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін.; за ред. Н.П.Осипової. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 336 с.
66. Соціологія [Текст] : курс лекцій для студентів усіх спец. ден. та заоч. форм навчання / Є. В. Болотіна, В. Б. Мішура ; Донбас. держ. машинобуд. акад. (ДДМА). - Краматорськ : ДДМА, 2016. - 109 с.
67. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навч. словник-довідник для студ. вузів / [за ред. В.М. Пічі]. – К. : Каравела, 2002. – 476 с.
68. Танчин І.З. Соціологія: Навч.посіб.– 2–ге вид., переробл. і доп. / І.З. Танчин. – К. : Т-во "Знання", 2007. – 351 с.
69. Хмелько В., Хуткий Д. Макросоціологічний підхід до виокремлення основних підсистем сучасної світової системи суспільств / В. Хмелько, Д.Хуткий // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.– 2008.– № 3. – С. 42–57.
70. Чепак В. В. Соціологія освіти: теоретико-методологічні проблеми у морфогенетичному вимірі [Електронний ресурс] / В. В. Чепак // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер. : Соціологія. - 2010. - Т. 146, Вип. 133. - С. 64-69. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdusoc_2010_146_133_15
71. Черниш Н. Соціологія: курс лекцій / Н. Черниш [Львівський національний університет імені Івана Франка]. – вид. 4-е, перероб. і доп. – Львів : Кальварія, 2004. – 543 с.
72. Шевчук Т. Викладання дисципліни "Соціологія" з використанням методу опорних конспектів [Електронний ресурс] / Т. Шевчук // Нова педагогічна думка. - 2013. - № 1.2. - С. 18-23. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2013_1
73. Шудло С. А. Адаптаційний потенціал молоді та умови його реалізації в трансформаційному суспільстві / С.А. Шудло // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. праць. – Х. : ХНУ, 2000. – С. 245 – 247.
74. Шульга М.А. Соціально-політичне управління: Навч.пос. / М.А. Шульга. – К.: ЦУЛ, 2008. – 248 с.
75. Щербина В. В. Західна соціологія та постмодерне суспільство [Електронний ресурс] / В. В. Щербина // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. - 2014. - Вип. 63. - С. 27-34. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/stapttp_2014_63_5
76. Юрій М.Ф. Соціологія: Підручник / М.Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2007. – 288 с.
77. Якуба Е.А. Соціологія: Навч. посіб. для студентів / Е.А. Якуба. – Х. : Константа, 1996. – 192 с.

Програмне забезпечення та інтернет-ресурси

http://i-soc.com.ua/institute/el_library

<http://www.ratinggroup.ua>

<http://www.dif.org.ua>

<http://www.kiis.com.ua>

<http://www.sociosite.net>

<http://www.sshub.com>

<http://www.liens-socio.org>

<http://www.sozioland.de>

http://www.stat.washington.edu/raftery/Research/Soc/soc_software.html

<http://www.databases.unesco.org/dare/form.html>

<http://www.jstor.org>;

<http://www.ebsco.com>

<http://www.ESPAD.org>;

<http://www.HBSC.org>

<http://ESS.nsd.uib.no>

<http://www.twirpx.com/file/182975/>

<http://www.i-soc.com.ua>

<http://www.socd.univ.kiev.ua/>

<http://www.sociology.kharkov.ua/>

<http://sociology.in.ua/>

http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php

<http://www.uceps.com.ua/ukr/all/sociology>

[http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)

<http://www.sociology.kharkov.ua>